

گزينش همنشين؛ امري تصادفي يا انتخابي خردمندانه

بر هر انسانی بر اساس حکم عقل لازم است که در انتخاب دوست مناسب نهایت دقت و توجه را داشته باشد؛ دوست خوب انسان را به خداوند نزدیک تر و دوست بد انسان را از خداوند دورتر می‌کند و گمراه کننده می‌باشد و قابل اعتماد نیست.

خبرگزاری مهر- بر هر انسانی بر اساس حکم عقل لازم است که در انتخاب دوست مناسب نهایت دقت و توجه را داشته باشد؛ دوست خوب انسان را به خداوند نزدیک تر و دوست بد انسان را از خداوند دورتر می‌کند و گمراه کننده می‌باشد و قابل اعتماد نیست.

یک نکته مهم این است که دوست پیوسته و در همه حال همراه انسان است و انسان نباید دوستان خود را به طور تصادفی برگزیند. البته گاهی ممکن است به صورت تصادفی هم خوب باشد، اما بیشتر مواقع خوب نیست. دوستی مساله انتخاب و گزينش است؛ بر این اساس دوستی باید براساس معيارهای درست برگزيده شود.

در سخن امام علی(ع) به فرزندش امام حسن(ع) می‌فرماید: "فرزندم! نخست دوست آنگاه راه" این سخن امام تاکید بر آن دارد که در هر کاری باید دقت نمود و بیش از هر چیز باید در جستجوی دوست خوب برآمد و انتخاب را به تصادف نباید واگذار کرد چه بسا ممکن است به زیان آدمی تمام شود.

همه مردم شایسته دوستی نیستند انسان باید در دوستی خود اعتدال نگاه دارد. این یک حقیقت مهم در زندگی است که بشر از عوامل اجتماعی تاثیر می‌پذیرد، بنابراین کسی که امروز خوب است بدین معنا نیست که برای همیشه خوب بماند و برعکس، کسی که امروز بد باشد بدین معنا نیست که برای همیشه بد خواهد بود، از این رو نباید دوستی را رها و بی حد و مرز گذاشت، بلکه باید آن را با مرزهای معقول و معیارهای انسانی محدود کرد.

دوست شریک زندگی است و در انسان مانند روح در بدن جریان و تاثیر دارد و آيينه ای است که خوبی‌ها و بدی‌های آدمی در آن منعکس می‌شود. دوست جایگاه اسرار و خاستگاه آرزوهاست؛ از این رو لازم است خوش رفتار، خوش نیت، پاک نهاد و از صفات خوب برخوردار باشد تا دوست وی به وسیله او هدایت شود و به او تاسی کند. چه تاثیر دوست بسیار زیاد است، چه بسا شخص شایسته‌ای که در نفوس یاران و دوستان خود نفوذ و تاثیر کرده و آنها نیز در زمره افراد صالح و شایسته درآمده‌اند. همچنین بسا فرد ناشایست که بر اثر نفوذ در همنشینان و دوستان خویش آنها نیز ناصالح و ناشایست شده‌اند.

تاثیر دوست امری ثابت و غیر قابل تردید است و واقعیت و وجدان و مشاهده آن را تایید و رخدادهای بسیار در هر زمان و مکان را اثبات کرده است. "دوست" به سبب اهمیت و تاثیر فوق‌العاده‌ای که در زندگی انسان از نظر سعادت و شقاوت او دارد پیامبر(ص) گرمای اسلام و ائمه اهل بیت به ما رسیده است که مردم را تشویق می‌کند که شایستگان و پاکان را به دوستی برگزینند و از همنشینی و رفاقت با بزهکاران و فسادگران بپرهیزند.

پیامبر(ص) بزرگوار فرموده است از دانشمندان بپرسید و با حکیمان گفتگو کنید و با فقیران همنشین شوید. این دستور برای این است که پرسش از دانشمندان سبب تهذیب نفس و پاکیزگی عقل و گفتگو با حکیمان و خردمندان موجب روشنی فکر، و همنشینی با فقرا باعث سرکوبی نفس است.

بر هر انسانی لازم است که در انتخاب دوست مناسب نهایت دقت و توجه را داشته باشد. دوست خوب انسان را به خداوند نزدیک تر و دوست بد انسان را از خداوند دورتر می‌کند و گمراه کننده می‌باشد و قابل اعتماد نیست. دوست اخلاق و افکار انسان را دگرگون می‌کند و بر دین و اعتقادات انسان تاثیر می‌گذارد. پیامبر(ص) فرموده است: انسان بر آیین دوست خویش است پس هر یک از شما باید بنگرد با چه کسی دوستی می‌کند.

از امام باقر(ع) نقل شده که فرموده پدرم علی ابن الحسین(ع) به من گفت " بنگر با پنج تن همنشینی نکنی و با آنها سخن نگوئی و در هیچ راهی آنها را همراهی نکنی. گفتم ای پدر آنها چه کسانی هستند به من آنان را بشناسان، فرمود: بپرهیز از همنشینی با دروغگو، چه او مانند سراب دور را به تو نزدیک و نزدیک را به تو دور نشان می‌دهد و زهار از رفاقت با فاسق، زیرا او تو را به لقمه‌ای یا به کمتر از آن بفروشد و بپرهیز از رقابت با بخیل چه او تو را با مال خود در سخت‌ترین نیازی که پیدا می‌کند یاری نمی‌کند و بپرهیز از رفاقت با احمق زیرا او می‌خواهد به تو سود رساند لیکن به تو ضرر می‌رساند.

در دین مقدس اسلام در مورد انتخاب و گزینش دوست سفارش‌های فراوانی شده است و انسان را از معاشرت با دنیا دوستان نهی کرده است چون دین خود را از دست می‌دهید و به دنبال آن دچار نفاق خواهد شد و معاشرت با خردمندان موجب اصلاح اخلاق می‌شود و دوستی با بدان باعث تلف و نابودی می‌شود.

ائمہ اطہار (ع) نشانه‌ها و صفات دوست مناسب را به تصویر کشیده‌اند تا در کار خود بینا و آگاه باشیم و در دین خویش دارای بصیرت و بینش باشیم چه آنان به یقین می‌دانند که دوست صالح و شایسته هم در زندگی و هم به هنگام مرگ و در آخرت برای انسان سودمند است، اما سود او در ایام زندگی آن است که وی در سختی‌های یاور تو و در رویدادهای ناگوار پناه و پشتیبان تو و اما در آخرت آنان تو را در پیشگاه خداوند شفاعت خواهند کرد چنان که امام صادق (ع) فرموده‌اند: دوستان بسیار به دست آورید چه برای هر مومن شفاعت است.